

De doop als teken van verbondenheid met de Opgestane: Jezus Christus

(bij de prediking van Pasen, 12 april 2009)

J.C. Bette

Gods liefde vóór ons

Het hart van de bijbelse boodschap is de bevrijdende verkondiging dat God in zijn liefde en onbegrijpelijke genade heeft besloten de wereld en de mensen met zichzelf te verzoenen en ons te verlossen en terug te voeren tot onze bestemming. Ondanks de menselijke sabotage van zijn plannen zet God toch zijn heilsplan voort. Hij heeft een weg gezocht en gevonden om zijn koninkrijk op aarde te realiseren. Dit is de bijbelse boodschap, dat de Here zijn door de zonde aangetaste en verwoeste schepping niet heeft losgelaten, maar dat Hij de wereld en de mensen ondanks alles en dwars door alles heen in zijn liefde vasthoudt. God is getrouw en daarmee blijft Hij ook getrouw aan de aarde die Hij gemaakt heeft en laat Hij de mens niet los. God brengt zijn voornemen ten uitvoer om ons terug te brengen tot onze bestemming. Dit is het evangelie, de boodschap van Gods reddende liefde aan en in een verloren wereld, aan en in verloren mensen. Het Oude Testament is vol van deze blijde boodschap: God heeft geen behagen in de dood van zondige mensen, maar daarin dat wij ons bekeren en leven(vgl. Ezech.33:10,11; 1Tim.2:4; 2Petr.3:9; Rom.2:4; 13:11).

God zoekt ons mensen, Hij maakt contact met ons zondaren en werkt het plan voor Zijn Rijk op aarde uit. Het Nieuwe Testament is vol van de boodschap dat de Here in Jezus Christus de grondslagen voor dat Rijk heeft gelegd. Met de komst van Jezus is dat Rijk onder ons gekomen en door Jezus zal die komst voltooid en vervuld worden. Johannes de Doper was de voorloper die de komst van Jezus mocht aankondigen in zijn prediking: 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.' En nadat Johannes was gevangengenomen ging Jezus naar Galilea en predikte daar het evangelie van God: 'De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods is nabijgekomen. Bekeert u en geloof het evangelie.' Dit is de herkenningmelodie van Gods liefde: in Jezus Christus heeft God een allesbeslissend begin gemaakt. In Hem is het Rijk van God nabijgekomen, onder de mensen, en door Jezus Christus zal Gods bedoeling met de schepping en de mens worden uitgewerkt. De evangeliën roepen ons op en nodigen ons uit om deze heilsboodschap gelovig aan te nemen. Het blijde grondthema van Gods liefde voor ons wordt door Johannes kernachtig verwoord in Joh.3:16,17. Jezus maakt evenals de latere apostelen duidelijk dat God de wereld en de mensen liefheeft, en dat die liefde vóór ons, dat wil zeggen ten behoeve van ons is (vgl. 1Tim.2:4; 1Joh.2:1,2; Ef.1:3-10).

De doop van Jezus en onze doop

Bij de doop van Jezus klinkt een stem uit de hemel die Hem aanwijst als de Zoon, waarin de Vader zijn welbehagen, dat is zijn reddende en verzoenende liefde openbaart (Matth.3; vgl. Ps.2:7; Jes.42:1-7; 53:1-12; Hebr.1:5). Jezus, de onschuldige, het reine Lam, hoefde zich niet te laten dopen. Hij kende geen zonde en hoefde niet aan Gods toorn te ontkomen. Jezus stelt zich echter bewust in de rij van zondaren om zo de weg van Gods recht, barmhartigheid en liefde te gaan. Hij neemt de zonde van de wereld op zich en aanvaardt de weg van de vernedering, van plaatsvervangend lijden en sterven, zodat Johannes Hem even later aanwijst en getuigt: 'Zie, het Lam van God, dat de zonde der wereld wegneemt.'(Joh. 1:29; vgl. Marc. 10:38; Luc.12:50). De doop van Jezus is van grote betekenis voor de doop van alle gelovigen. De apostel Paulus maakt duidelijk dat wij door het geloof in Jezus' plaatsvervangende offer mee betrokken worden in Zijn dood en begrafenis (Rom.6:1-14). De betekenis van onze doop is de bevestiging van het werk van Gods reddende liefde, waarvan Jezus' doop in de Jordaan al sprak.

Gods liefde in en door ons

Wie zich laat dopen, geeft daarmee openlijk te kennen door die boodschap van Gods reddende liefde geraakt en veranderd te zijn. De Heilige Geest, die in onze harten wil werken, heeft dat geloof in hem of in haar gewerkt (Fil.2:13), veelal door de verkondiging van de bijbelse boodschap (Mat.28; Marc.16; Luc.24). In de doop worden de twee wegen van de bekering duidelijk uitgedrukt: het sterven (en begraven worden) van de oude mens die zonder verbondsrelatie met God leefde, en de opstanding (en het nieuwe leven) van de nieuwe mens die uit de verbondsrelatie met God leeft. Het afsterven aan onze zondige oude mens belevens we als het werk van Gods Geest in ons waardoor wij verdriet hebben dat we God door onze zonden verdriet gedaan hebben (en doen). Daarbij werkt de Geest oprecht berouw in ons over de verkeerde dingen die we denken en doen. We krijgen een verlangen om de zonde te haten en we kiezen ervoor meer en meer uit de buurt ervan te blijven. De oude mens, die zonder berouw leefde en het graag met de zonde op een akkoordje gooide, is met Christus gestorven en moeten we voor dood houden. Het sterven van de oude mens is het nee zeggen tegen de zonde in ons en om ons heen.

Maar dat is niet het hele werk van de Geest! Er gebeurt ook iets geweldig opbouwends, een diepe verandering van binnenuit: de opstanding van de nieuwe mens. Er komt een hartelijk verlangen in je om de Here beter te leren kennen. Een vreugde om wat Christus voor je heeft gedaan, maar ook omdat je bemerkt dat zijn Geest in en door je werkt! Er komt een verlangen en een liefde om naar de wil van God te leven. Niet alleen om het kwade te haten en na te laten, maar ook om het goede te doen! Er wordt in een christen die groeit vreemd genoeg afgebroken en tegelijk ook opgebouwd. De ontroerende vreugde om wat God doet en wie Hij in de Here Jezus voor ons is, vormen duidelijke tekenen van het nieuwe leven (vgl. Ef.4:22-32; 2Cor.7:10; Col.3:9vv.; Rom.6:11-14). Verder geeft de Geest zijn gaven tot op- en uitbouw van het geloofs- en gemeentelven (Rom.12; 1Cor.12-14; Ef.4,5).

Wat God in Christus buiten ons en ten behoeve van ons heeft gedaan, wordt door levend geloof toegepast en uitgewerkt in ons persoonlijk leven. We worden door het geloof in de werkelijkheid van Gods liefde binnengevoerd als mensen die daar persoonlijk deel aan krijgen (Rom.5:1-11). Ten diepste zullen wij de geloofswerkelijkheden echter niet kunnen bevatten en dat hoeft ook niet. Het eigenlijke van de verzoening op Golgotha werd door duisternis bedekt. We zullen niet weten hoe, maar dat God de machten ontwapend heeft en openlijk over ze gezegevierd. Het mysterie van samenhang tussen schuld, zonde en lot is definitief door Christus ontmaskerd, maar de zaak zelf wordt door ons nooit volledig begrepen. God draaide in Christus de sleutel in het slot om en in het binnenste van het slothuis draaide een scharnier, maar wij zullen het geheim van de verzoening door voldoening nooit doorgronden. God zal eens ten volle afrekenen met het kosmische geweld van satan, machten en demonen.

Wij zullen het niet doorgronden, zoals de eerste getuigen van de opstanding ook niet de opstanding zelf, maar wel de Opgestane in levende lijve hebben gezien. Wij worden door de doop ingelijfd in het lichaam van Christus en komen zo in verbondenheid met de kerk van alle tijden. Bevatten we daarvan de reikwijdte? Nee, wij krijgen eenvoudig de opdracht ons in te voegen als levende stenen voor de bouw van een geestelijk huis in de plaatselijke gemeente. Zo worden we deelgenoten en daar moeten we het mee doen!

Wie zich laat dopen, geeft daarmee uitdrukking aan de betrokkenheid van Gods heilswerk in Christus op zijn of haar persoonlijk leven. Dat deelhebben aan het heil is een geloofservaring, dat wordt gewerkt door het Woord en de Geest. Het geloof ontvangt, wat God in zijn liefde ons schenkt! Door het geloof worden de heilsdaden van God toegeëigend en het is de Geest die dat doet. Wie dit kent, die belijdt: Christus is mijn leven, daarom laat ik me dopen. S.D.G.